

EL TERCER MÓN COM A EMBRIÓ

Francesc Granell

Catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona; director general honorari de la Comissió Europea

Quan el CIDOB va iniciar la seva activitat com Agermanament el 1963, a un pis del carrer Llúria propietat de la mare del catedràtic Antoni Serra Ramoneda, va fer-ho com a centre de discussió sobre temes del Tercer Món, que es trobava en fase de descolonització. Els participants eren gent que no creia que la societat internacional de llavors fos massa justa i pensava, endemés, que el paternalisme practicat pels missioners catòlics al Camerun i a altres països pobres no era ja la via a seguir. Els cursos i fulls informatius donaven testimoni d'aquesta nova via de treball i de sensibilització dels problemes del subdesenvolupament.

Els contactes internacionals es limitaven, llavors, a la presència d'alguns estudiants llatinoamericans que es trobaven a Barcelona i assistien als cursos organitzats, i que volien debatre sobre l'imperialisme i la precària situació de molts dels nous estats independents sobre la base de documents ciclostilats.

El salt a la internacionalització del CIDOB, iniciada al 1973, es produirà a través, sobretot, de la creació de *Revista CIDOB d'Afers Internacionals* el 1982, la publicació des del 1989 de l'*Anuari Internacional CIDOB* i d'altres publicacions que aniran iniciant-se a poc a poc. Però la veritable projecció internacional del CIDOB va derivar de l'explosió del moviment d'ONG que a casa nostra rebé un gran impuls quan Espanya va ingressar a la Comunitat Europea el gener del 1986 i quan el Consell d'Europa va organitzar la Campanya Nord-Sud el 1988. El nombre d'ONG de desenvolupament afiliades a la Coordinadora estatal va passar en tres anys de 20 a 70.

Josep Ribera del CIDOB i el director d'INTERMON, Lluís Magriñà, intervenen en els treballs del Comitè d'enllaç de les ONG de desenvolupament europees i comencen a presentar les seves candidatures per fer projectes i avaluacions finançades pel pressupost general de les Comunitats Europees. Ribera està molt present en aquesta tasca des de la seva presidència

Josep Ribera i Antoni Maria Badia i Margarit,
president del Cidob, anys 80.

Carles Sentís, Josep Ribera, Tristán la Rosa, Gregori López Raimundo i Miquel Coll i Alentorn, anys 80.

de la Coordinadora espanyola d'ONG durant el trienni que comença el 1989 i impulsa la vertebració del Comitè d'Enllaç espanyol en cinc unitats operatives: educació al desenvolupament, voluntariat, projectes de cofinançament, emergències, ajuda alimentària i estudi i anàlisi.

Jo vaig estar present en aquells moments, primer com a director general de Promoció Comercial de la Generalitat, des del 1980, per impulsar la creació de *Revista CIDOB d'Afers Internacionals*, i després com a director de la Direcció General de Desenvolupament de la Comissió Europea, a partir de 1986. Vaig escriure articles a les edicions inicials d'ambdues publicacions i vaig propiciar que en Pep Ribera participés en els treballs del Comitè d'Enllaç de les ONG europees.

L'entusiasme, malgrat les dificultats, de Ribera i Magriñà va ser decisiu per ajudar a la creació d'un ampli teixit d'ONG a Espanya, tant per fer projectes de desenvolupament al Tercer Món, com per contribuir a les campanyes de sensibilització respecte als problemes del món subdesenvolupat.

La Coordinadora espanyola d'ONG per al Desenvolupament (ONGD) es va crear el 1986 en un moment en el qual Manuel Marín era el Comissari Europeu encarregat de l'acció pel desenvolupament i en què jo mateix estava encarregat d'administrar els fons per a les ONG. La coordinadora europea d'ONG es crearia formalment el 1994 i, a Espanya, aquella acció pionera del CIDOB i INTERMON, completant la de la Creu Roja, CARITAS i altres entitats, va permetre que la societat espanyola entrés en la dinàmica de l'ajuda al desenvolupament dels anys vuitanta, amb les mobilitzacions que es van produir per al 0,7% i que van permetre que el Govern socialista i els governs d'algunes comunitats autònomes es veiessin legitimats per anar augmentant la dotació pressupostària pel desenvolupament a partir dels pràcticament irrelevants 48 milions de pessetes que s'assignaven per a les ONGD als pressupostos generals de l'Estat per al 1986, quan Espanya no tenia encara la Llei d'Ajuda al Desenvolupament.

La internacionalització del segle XXI no és la dels últims anys del segle XX, quan encara estàvem en la Guerra Freda i no havia desaparegut l'URSS, i quan l'ajuda al desenvolupament era una qüestió humanitària. Però el CIDOB pot estar orgullós de què en Josep Ribera sabés posar l'entitat que va dirigir a l'alçada dels temps que li van tocar viure.